

Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden (regional skattereduktion)

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

- anser att det rent principiellt kan finnas skäl till olik beskattning av invånare och företag utifrån rådande förhållanden inom olika delar av landet, men att det då är viktigt att sådana asymmetriska delar i skattesystemet utformas så att utgångspunkter för och beslut om vilka delar av landet som ska omfattas av olika lättnader eller ökade bördor är konsekventa och förenliga med likabehandlingsprincipen,
- är tveksam till att det nu framlagda förslaget om en skattereduktion för boende i vissa glest befolkade kommuner ger någon faktisk påverkan då skattelättnaderna endast förväntas ge marginella positiva effekter i de kommuner som omfattas. Urvalet av kommuner där invånarna ska kunna ges en sådan reduktion svarar också bara till viss del mot syftet att stödja kommuner med stora strukturella problem,
- föreslår regeringen att överväga andra sätt att uppnå syftet med förslaget och som leder till påtagliga positiva effekter för kommuner i hela Sverige med svaga utvecklingsförutsättningar.

Synpunkter

SKR vill erinra om att det svenska systemet för att garantera alla invånare likvärdiga levnadsvillkor oavsett i vilken kommun man är bosatt, i grunden är baserat på kommunal beskattningsrätt kombinerat med ett statligt utjämningsystem. Till detta kommer diverse statsbidrag riktade till olika kommunala välfärdstjänster. Systemet är tänkt att kompensera för olikheter kommunerna emellan vad gäller gleshet, befolkningssammansättning, inkomster, restider till arbete etc.

SKR är medveten om att förslaget baseras på januariavtalet och att det dessutom i dag finns flera olika former av regionala skattelättnader och nedsättningar av avgifter som syftar till att stimulera utvecklingen och bidra till fler arbetstillfällen i kommuner/delar av kommuner med svaga utvecklingsförutsättningar. Så får arbetsgivare, enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag och som är verksamma i 43 angivna kommuner eller delar av kommuner i Norrland och västra Svealand göra avdrag vid beräkningen av sociala avgifter och allmän löneavgift. Energis-

Sveriges Kommuner och Regioner

Post: 118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20

Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50

Org nr: 222000-0315, info@skr.se, www.skr.se

katten är nedsatt för hushåll och tjänstesektor i 47 kommuner i norra Sverige och fordonsskatten är nedsatt för fordonsägare i 36 kommuner i Norrland och nordvästra Svealand.

SKR vill framhålla att de befintliga riktade skatte- och avgiftslättnaderna var och en för sig kan vara motiverade. Förbundet ser dock problem med att införa flera sådana lättnader som tillkommer utifrån olika utgångspunkter och som dessutom skiljer sig åt avseende vilka kommuner lättnaderna träffar. På motsvarande sätt som för riktade statsbidrag finns risken att lättnaderna inte leder till förväntade effekter och att de dessutom ger andra mindre önskade bieffekter. Effekten av ett riktad stöd avtar också över tid, i detta fall sannolikt relativt fort då skattesänkningen i reala termer får anses vara blygsam. Förslaget innebär som mest en skattesänkning om 1 675 kr per beskattningsår för fysiska personer som är folkbokförda eller som har företag i den mening som avses i EU-rätten. Med den valda urvalsprincipen i förslaget för vilka kommuner som skulle omfattas av skattereduktionen följer också att invånarna i ett stort antal kommuner belägna i den södra delen av landet (uppskattningsvis ett drygt 20-tal), med svaga utvecklingsförutsättningar och i mångt och mycket likartade problem som de utvalda, inte behandlas på ett likvärdigt sätt. Tidigare statliga stöd riktade till företag i glesbygd har dessutom visat sig vara ineffektiva och har successivt avvecklats till förmån för mer generella satsningar. Satsningar som regioner och kommuner, och ibland också staten, kunnat enas om utifrån förutsättningarna och utvecklingspotentialen i respektive län. Den tidigare regionalpolitiken har ersatts med en regional utvecklingspolitik.

Utifrån det ovan anförda anser SKR att det finns skäl att överväga andra sätt att uppnå syftet med förslaget och som leder till påtagliga positiva effekter för kommuner i **hela** Sverige med svaga utvecklingsförutsättningar. Kommuner som har en varaktigt minskande befolkning, en varaktigt vikande arbetsmarknad och låga inkomster hos kommuninvånarna.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knappe
Ordförande

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna lämnar reservation till förmån för eget yrkande, se bilaga 1.

Vänsterpartiet lämnar reservation till förmån för eget yrkande, se bilaga 2.

Styrelsen
2020-03-27

Reservation från Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna

Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden (regional skattereduktion)

Vi reserverar oss mot styrelsens beslut till förmån för eget yttrande enligt nedanstående.

Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden (regional skattereduktion)

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

- *anser att det finns skäl till olika beskattning av invånare och företag utifrån rådande förhållanden inom olika delar av landet och att det är viktigt att sådana asymmetriska delar i skattesystemet utformas så att utgångspunkter för och beslut om vilka delar av landet som ska omfattas av olika lättnader eller ökade bördor är konsekventa och att alla invånare får likvärdiga förutsättningar*
- *är positiva till det framlagda förslaget om en skattereduktion för boende i vissa glest befolkade kommuner. Stora delar av landsbygden står inför stora geografiska och demografiska utmaningar. Långa avstånd, vikande befolkningsutveckling och en högre andel äldre innebär att många på landsbygden betalar mer i skatt än andra, trots att de ofta får sämre offentlig service i utbyte.*
- *utifrån situationen att kommuner och regioner har en svår ekonomisk situation i hela landet så föreslår SKR regeringen att se över fler sätt att uppnå syftet med förslaget och som leder till påtagliga positiva effekter för kommuner i hela Sverige framförallt kommuner med svaga utvecklingsförutsättningar.*
- *det är också angeläget att en totalöversyn av det kommunala utjämningsystemet görs för att uppnå likvärdiga levnadsvillkor för alla invånare i landet.*

Synpunkter

SKR vill erinra om att det svenska systemet för att garantera alla invånare likvärdiga levnadsvillkor oavsett i vilken kommun man är bosatt, i grunden är baserat på kommunal beskattningsrätt kombinerat med ett statligt utjämningsystem. Till detta kommer diverse statsbidrag riktade till olika kommunala välfärdstjänster. Systemet är tänkt att kompensera för olikheter kommunerna emellan vad gäller gleshet, befolkningssammansättning, inkomster, restider till arbete etc.

Invånare på landsbygden och i glesbygd betalar ofta mer i skatt men får sämre service i utbyte. Det här gäller inte minst för de som bor i de nordvästra två tredjedelarna av landet. De strukturella skillnaderna med både geografiska och demografiska skillnader skapar inte den likvärdighet och de grundförutsättningar som alla kommuninvånare i hela landet bör ha. Två tredjedelar av Sveriges landsbygdskommuner tappade invånare mellan 1985 och 2015, enligt SCB. Tio av de tolv kommuner med störst avfolkning under den perioden ligger i stödområde A eller B.

För att kunna erbjuda likvärdig välfärd som i resten av landet har många landsbygdskommuner valt att höja skatten. Ett höjt grundavdrag är en välbehövlig ekonomisk stimulans för landsbygden. Inte nog med att ökad disponibel inkomst skapar bättre förutsättningar för lokala företag på kort sikt, det kan även på längre sikt locka fler att flytta till eller stanna kvar på landsbygden genom att eliminera skatteflyktan gentemot resten av landet. Förslaget kompenserar landsbygdsbor för de unika geografiska och demografiska utmaningar de står inför och för det orättvisa skattetryck utmaningarna resulterar i.

SKR anser att det finns skäl att överväga även andra sätt att uppnå syftet med förslaget och som leder till påtagliga positiva effekter för kommuner i hela Sverige med svaga utvecklingsförutsättningar. Det gäller inte minst de 20-tal kommuner i södra Sverige som också har en varaktigt minskande befolkning, en varaktigt vikande arbetsmarknad och låga inkomster hos kommuninvånarna.

Sveriges Kommuner och Regioner

Styrelsen
2020-03-27

Reservation från Vänsterpartiet, Styrelsen 2020-03-27

Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden (regional skattereduktion)

Vi reserverar oss till förmån för eget yrkande enligt nedan.

Vänsterpartiet önskar att följande punkt-sats ska läggas till yttrandet:

- det är också angeläget att en totalöversyn av det kommunala utjämningsystemet görs för att uppnå likvärdiga levnadsvillkor för alla invånare i landet.

Vänsterpartiet